

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę już z odnośniami	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawcę od dostarczenia numerów bez zwrotu — części kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Sroda: Sylwestra
Czwartek: Nowy Rok

CHOJNICE, czwartek dnia 1 stycznia 1931 r.

Wiosna wschód 8.14 zachód 15.53
Kwiecień wschód 12.34 zach. 3.33

Na dzień Nowego Roku!

Dawid w Psalmach swoich zowie rok wieńcem okrągłym, gdy prosi Pana Boga: „Błogosław Panie wieńcowi roku dobrośliwości twej a pola napelnią się zytością”

„Wschodzi słońce — mówi Mędrzec Pański — i zachodzi, i na swoje się miejsce; i w swoje koła wraca”, i — dodaje kaznodzieja nasz złotousty Skarga — czyni nam dzień po dniu, i lato po latu zimę po zimie. A jako u wieńca nie masz początku ani końca tylko tam gdzie go sobie kto naznaczy i ukaże tak i roku naszego początek i koniec tam jest, gdzie go sobie naznaczamy.

Jedni poczynali rok od miesiąca marca jak np żydzi w starym Zakonie Inni od września. My chrześcijanie od dnia ósmego albo od oktawy narodzenia Pana i Boga naszego Jezusa Chrystusa rok swój poczynamy. Nie od narodzenia, ale od obrzezania, gdy krew swoją Zbawiciel nasz dla nas przelewać zaczął. Od chwili, gdy wziął imię Jezus, to jest Zbawiciel i zbawiać nas od grzechów naszych i odkupienie nasze przez krew swoją zaczął.

Przeto słusznie od tak pięknego i rumienego kwiatu w tym wieńcu rok nasz zaczynamy — mówi Skarga — tem się uweselać i cieszyć, i tem cały rok nasz jako najwdzięczniejszym kwiatem ozdabiać, aby się nam wszystek osłodził a zytością odkupienia tego i pobożnymi uczynkami i cnocami zbawiennymi pola serc naszych napelnić.

Zbawiciel, któremu dane jest imię Jezus, posta nowił nam przymierze z Bogiem, krwią swoją za pieczętowane.

Imię to z nieba przez poselstwo anielskie przy niesione jest i przez tegoż anioła wytłumaczone, gdy do Józefa mówił: „Nazwiesz imię jego Jezus. To jest Zbawiciel — Bo on zbawi lud swój od grzechów”.

Ludziom grzesznym i nierozumnym dar tak długo oczekiwanego Mesjasza, to jest zbawienie od grzechów i odpuszczenie ich, wydaje się upominkiem mało znaczącym. Woleliby oni aby ich zbawiał od świeckiej nędzy i obdarzył ich szczęściem świeckim, pieniądźmi, dostatkami; rozkoszą świeckością i sławą. Nie wiedzą oni jednak albo nie pamiętają o tem, iż wszystką nędzę i wieczną i świecką, grzech na nas sprowadził. Z grzechu one jako z korzenia wyrosły.

Naprawdę różdżką odcinać, gdy korzeń zdrowy, wnet z niego na nowo odrósł. Naprawdę o oddaleniu nędzy świeckich myśleć, dopóki grzech panuje i żyje. Nikt z ludzi korzenia umorzyć nie zdoła — Sam Bóg z nieba na to przyszedł. Sam Jezus na to się narodził, aby nas od grzechów naszych zbawić.

Za zniesieniem grzechów łaska następuje, która nas czyni synami Bożymi i dziedzicami wszystkich dóbr niebieskich. Nie tylko nas zbawia Jezus od potępienia, ale nas nabawia dóbr Ojca swego i błogosławieństwa i szczęścia wiecznego.

Kto ma Jezusa, wszystkie ma nędzy świata tego słodkie. Pan je cierpiać a sługa się ma z nich wzmawiać?

O słodki Jezu, bądź nam Zbawicielem w nędzach wszystkich naszych. Wieczne od nas oddalaj, a doczesne osładzaj, abymy je z weselem dla siebie cierpiąc na zapłatę wieczną zasłużyli. Cóż się lepszego świata stać mogło? Aniołowie opowiadają nam wesele wielkie: Narodził się wam Zbawiciel — A my z aniołami nie śpiewamy, a my te go wesela nietylko nie zażywamy ale go nawet nie czujemy. Przyjeliśmy imię jego na siebie, kto nas zmoże gdy Jezus z nami!

„O co tylko prosić będziecie w imię moje mówi Pan, da wam Ojciec mój i ja wszystko uczynię”. Czegoż w imieniu Jezusa u Boga nie uprosimy? Dziedzictwo Boże w tem imieniu mamy! Wzięliśmy w tem imieniu wesele wielkie, o którym nam aniołowie oznajmili. Otrząsnąć się więc

Zamaskowana armja niemiecka stanowi groźną potęgę

Pod tytułem „Tajna armja niemiecka” zapoczątkował „Journal” serje artykułów omawiających ukryte zbrojenia Niemiec — Ostatnie wydania w Niemczech wykazały dobitnie że celem nieomal wszystkich niemieckich organizacji politycznych jest wojskowe wyszkolenie młodzieży. Korespondentowi berlińskiemu wymienionego dziennika udało się dotrzeć do kół zaangażowanych w tej sprawie u których znalazł potwierdzenie dotychczasowych przypuszczeń. Omawiając zabronienie wyświetlania filmu Na zachodzie bez zmian, które wydane zostało z powodu naciśku nacjonalistów, korespondent dochodzi do wniosku że w czasie okupacji Nadrenji rząd Rzeszy napewno tak szybko przed kołami prawicy wemi nie kapitulował — Stahlhelm i narodowi socjaliści stanowią dziś siłę której w Niemczech

nie można się przeciwstawić — Polityka tajnego zbrojenia Reichswery dała jak najlepsze wyniki i należy ją uważać już dziś jako rzecz dokonaną. Organizacja zamaskowanej armji dokonana została prawie na tych samych zasadach jakie zastosowano w stosunku do armji pruskiej w latach 1807 i 1813 — Traktat Wersalski ograniczając stan liczebny ramji niemieckiej do 100000 miał uniemożliwić eksperyment z przed stu lat — A przecież przez wojskową organizację policji stworzenie tajnych związków wojskowych udało się Rzeszy postawić potężną armję na nogi — Cel do którego Niemcy dążą jest ten sam jak przed stuleciem Stahlhelm i narodowi socjaliści nie kryją się ze swymi zamiarami oświadczając publicznie że dążą do uzyskania przedwojennej potęgi Niemiec.

Przewódca parlamentarny także zachowawców w BB.

Wydatki z książki p T Hołówki p t Ziemianie

Pan Tadeusz Hołówko poseł z BB wydał przed kilku laty książeczkę pod tytułem Ziemianie z której już niektóre ustępy były ogłoszone a z dalszych (przytoczonych w Robotniku nr 407) zaszła już na przypomnienie.

— Pamiętamy wszyscy Warszawę w pierwszych miesiącach gdy Lubomirscy, Woroniecy, Piaterowic, Tyszkiewiczze przesadzali się w ofiarności na rzecz rosyjskiego Czerwonego Krzyża gdy uważali dla siebie za największy zaszczyt państwa w uniformie wiodomstwa Marij Fiedorówny — Pamiętamy wszyscy te czasy gdy pałace elity ziemianstwa polskiego Branickich, Lubomirskich, Tyszkiewiczów stały otworem dla Engałyczewa i innych moskiewskich dygnitarzy.

I oto wówczas gdy różne hrabińki księżniczki i ziemianki prześcigały się w gorliwoci w pielęgnowaniu rannych oficerów kozackich jak jednoczesną skąpe było ziemianstwo polskie dla Legionów Piłsudskiego jak dla jego chłopaków miało jeno oszerstwo i przezwiska ordynarne.

Upadłości w Polsce

W ciągu ostatnich 10 miesięcy w Polsce ogłoszono ogółem 684 upadłości wobec 516 w całym roku 1929 a 288 w roku 1928.

Z upadłości w roku bieżącym na województwa centralne przypada 403, na województwa pomorskie i pomorskie 132 na południowe 111; na śląskie 36 i na wschodnie 2.

Przeciwko hańbie brzeskiej protestują koła sanacyjne

Sprawa brzeska wzbudziła odruch oburzenia nawet wśród pewnej części sanatorów — Oburzenie to znalazło swój wyraz w uchwałach warszawskiej grupy Zjedn. Pracy Miast i Wsi — Jak wiadomo Zjednoczenie jest jednym z odłamów BB i grupuje około 30 posłów.

możemy z wszelkich trosk, wiedząc, żeśmy synami Bożymi i współdziedzicami dóbr Jezusa. Nowy więc rok od lepszego baczenia i większej czujności poczynajmy.

„Gości mi jesteście na ziemi mówi Dawid, i dni nasze jako cień na ziemi idą” — dni nasze i szczęście świata jako cień po słońcu. Zatrzymać czasu, ażeby trochę pozostał, do śmierci naszej, nie możemy. Póki go tedy stajemy korzystajmy z pory sposobnej, abymy nie potrzebowali narzekać, jak mówi Jeremjasz prorok: „Lato minęło, a my się nie opatrzyli. Przeto teraz niech ręka twoja robi, co może. Bo po śmierci nic nie wyrobimy ani dowcip, ani nauka, ani mądrość nam nie pomoże”.

Dziękujemy Bogu, iż nam przedłużył czas na pokuty, i do tego nas roku zdrowo przyprowadził.

Przyszli Niemcy — I znów pałace śmietanki ziemianstwa polskiego: Lubomirskich, Roztworowskich, Ronikierów, Ostrowskich, Karskich o tworzyły się na ościerniu da Beselera, Berchenfelda, Glasenappa i innych satrapów niemieckich.

Pamiętamy wszyscy, jak Hutten — Czapski; Zychliński, Kwilecki, Czartoryski — ci najwybitniejsi przedstawiciele ziemianstwa polskiego — byli mężami zaufania i zausznikami okupantów co nie przeszkadzało im żyć za pan brata z arystokracją warszawską.

Wyrazem tych zmian było przychylenie się na stronę Państw Centralnych Lubomirskiego; Ostrowskiego i Steckiego i tych istotnych ówczesnych przedstawicieli i wodzów ziemianstwa i idącego na pasku klas posiadających kleru w osobie najwyższego jego przedstawiciela arc. Kakowskiego — Dzisiaj p pos Tadeusz Hołówko jest kierownikiem BB na gruncie Sejmu i w ten sposób zwrócił się przeciwko parlamentarnym grupom zachowawczym ks. Józefa Radziwiłła i innych.

Otóż członkowie tej grupy uchwalili na zebraniu w niedzielę wystąpić z publicznym protestem przeciwko metodom brzeskim — Pod protestem tym podpisani być mają wszyscy posłowie członkowie Zjednoczenia oraz szereg wybitnych działaczy społecznych.

Bałtyk zamarza

Z powodu silnego mrozu panującego w nocy z 28 na 29 bm morze przy wybrzeżu gdyńskim zamarzało na odległość 20 — 30 mtr.

Zaginiony samolot

Samolot handlowy lecący z Dakaro do Tuluzji zaginął w nocy z 26 na 27 w rejonie Villa Cisneros. Wszelkie poszukiwania nie dały dotychczas rezultatu — Na pokładzie samolotu znajdowało się 3 podróżnych w tej liczbie konsul włoski w Fezcie.

Pomyśl, ilu przed tobą młodszych i zdrowszych na sąd Boży śmierć porwała. I siebie w lada godzinę porwie i spytają cię, coś działać, na coś chrzest św i wiarę i inne dary Boże zużył?

Wszyscy się odnowmy z tym nowym rokiem, z tem Dzieciątkiem, z tem imieniem Jezus. Odmłodniec w lata nie możemy, ale na duszy możemy. Mówi Psalmista Pański: „Bogu dziękuj, duszo moja który odnawia jako orłowi młodość twoją”.

Wszystkim daj, Panie Jezu, żyzny rok na cnoty i pobożność i pokój i sprawiedliwość i na żywność ciał naszych. Błogosław wieńcowi roku naszego, aby się piękniemi i wonnemi kwiatami i drogami kamieniami chrześcijańskimi dobrych uczynków ozdobił.

List kapłana który wzgardził cesarskim orderem

Ks prałat Świeykowski do posła Libermana

W Robotniku (nr 406 z dnia 28 12 br) ukazał się list ks prałata Świeykowskiego który wstał się podczas wojny światowej swoim bohaterstwem i obroną ludności podczas oblężenia Gorlic. Dla wyjaśnienia dodajemy że ks prałat Świeykowski zwrócił w roku 1917 cesarzowi austriackiemu nadane mu wysokie odznaczenie krzyża kawalerskiego orderu Franciszka — Józefa uzasadniając to w piśmie wystosowanem do monarchy w sposób pełen godności i odwagi. List ks Świeykowski do posła Libermana z opuszczeniem w tekście, który przeszedł cenzurę warszawską brzmi:

— Gorlice, 16 12 1930 r

Wielce Szanowny Panie Pośle!

Zdziwi się zapewne Pan Poseł otrzymując to pismo od kapłana katolickiego i konserwatysty a zatem od człowieka stojącego na wprost przeciwnym biegunie — Ale bo też i w dziwnych arcydziwnych żyjemy dzisiaj czasach i warunkach społecznych politycznych — A list mój dzisiejszy to nawet po części akt odwzajemnienia się Panu Posłowi — akt wdzięczności.

Za co? Może Panu Posłowi wymknął się z pamięci dzień 4-go lipca 1917 roku? Ale mnie który mimo czasów powojennych i zaniku szlachetniejszych uczuć zasad chrześcijańskiej etyki się trzy ma jak ślepy płotu nie mógł ten dzień pójść w zapomnienie — Wtedy to bowiem w parlamencie austriackim w sprawie sądów wojskowych i w sprawie mego listu do cesarza Karola oraz odpowie dzi cesarskiej na tenże list, padły z ust Pana Po śla słowa: (cytuję je za Nową Reformą z 5 lipca 1917 roku).

Mówca odczytuje pismo księdza Świeykowskiego do cesarza i powiada:

Chylę głowę przed tym kapłanem przed tą dumą męską wobec tronu cesarskiego przed tą siłą charakteru które to zalety są powszechną

własnością narodu polskiego (oklaski na ławach polskich) — Jeśli kiedy naród polski jako wolny zajmie miejsce w radzie narodów list ten powinien dostać się do podręczników szkolnych aby dzieci nasze i wnuki do najpóźniejszych pokoleń dowiadywały się żeśmy nasze prawo do wolności i niepodległości okupili i wywalczyli nie tylko niesłychanym spustoszeniem ziemi ojczystej nie tylko krwią naszych najwaleczniejszych lecz tak że najpiękniejszymi cnotami obywatelskimi — (Huczne oklaski w całej Izbie).

Przez lat 13 nie miałem sposobności nigdy spotkać się z Panem Posłem aby za te wówczas iście o niesłychanej odwadze cywilnej świadczą ce słowa w parlamencie wyrzeczone podziękować Obecnie ten który stał przed sądem polowym austriackim 10 marca 1916 roku do Tego który w więzieniu wojskowym (!) w Brześciu spędził pół trzecia miesiąca czuje się w obowiązku odezwać niosąc Mu podziękę za enuncjację wieśniaczą a zarazem słowa oburzenia za to co Go we własnej Ojczyźnie spotkało!

Tak! Dziś bowiem trudno byłoby powiedzieć że siła charakteru jest powszechną własnością narodu polskiego bo tysiące waleców, czyhajacych tylko na żłób albo medal albo orderek świadczą całkiem o czym innym aniżeli o posiadaniu siły charakteru lub dumy miejskiej. Za te bowiem zalety można się z łatwością znaleźć

Przepraszam że dopiero dziś z temi wyrazami podziękę i zarazem uznania do Pana Posła się zwracam ale po przebyciu bardzo ostrego zapalenia płuc zaledwie przed paru dniami ze szpitala do domu wróciłem więc pierwszej moich uczuć wyrazić nie byłem w stanie

(— Ks Bronisław Świeykowski
Tajny podkomorzy Jego Świątobliwości

Wieści o krótkiej treści:

Trzęsienie morskie

nawiedziło Ocean Spokojny w okolicy wybrzeży południowo amerykańskiej republiki Chile wywołując wśród ludności wielki popłoch — Morze wydzielając tam mgłę o zielonem zabarwieniu — Z niektórych miejscowości donoszą o wstrząsach podziemnych

Nuncjusz papieski nie przyjął orderu Polonia Restituta

Warszawa — Robotnik donosi że jak się zapo truje na stosunki w Polsce Nuncjusz papieski ks Marmaggi nie przyjął orderu Polonia Restituta.

Robotnik donosi że były prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski odznaczony Krzyżem Niepodległości orderu tego nie przyjął i odesłał go z powrotem.

Grecki mąż stanu w Polsce

Dnia 30 12 o godzinie 9,25 przybył do Warszawy grecki prezes Rady Min. Venizelos wraz z małżonką — Gości powitali na dworcu: premier Ślaski min spraw zagr August Zaleski z małżonką poseł i min pełnomocny grecki p. Lagudatis szef protokołu dyplomatycznego Romer zastępca komisarza rządu na m. stoł Warszawa Opieński szef wydziału prasowego M S Z p. Chrzanowski oraz wyżsi urzędnicy poszczególnych ministerstw — Po powitaniu i krótkim cercle w salonach recepcyjnych dworca premier Venizelos wraz z małżonką odjechali do swoich apartamentów w hotelu Europejskim

Ofiary wybuchu wulkanu

Liczba osób które zginęły wskutek wybuchu wulkanu Merapi wynosi 1300 — Wulkan jest w dalszym ciągu czynny wobec czego pozostała przy życiu ludność wiosek okolicznych została ewakuowana

Blisko 4 miliony bezrobotnych w Niemczech

Według ostatnich zestawień liczba bezrobotnych w Niemczech wynosi 3977000 — Jak wiadomo w Anglii bezrobotnych jest 2300000 w Włoszech 530000 w Polsce około 300000

Wielki pożar hotelu w Kanadzie

Z Ontario donoszą: W Cochrane w pobliżu Otawy wybuchł wczoraj w jednym z miejscowych hoteli pożar w którego płomieniach zginęło dużo osób

Ujęcie międzynarodowego włamywacza

Na granicy polsko — litewskiej w rejonie Zawias aresztowano międzynarodowego włamywacza i kasiarza Albrechta Kierninga vel Dwornickiego który ścigany przez policję francuską zbiegł do Niemiec a gdy rozestano tam za nim listy gończe uciekł do Prus Wschodnich gdzie rozpruł kasę w Królewcu — Z Prus Wschodnich zbiegł znow do Kowna gdzie zamierzał obrabować bank niemiecko — litewski — Plan jego jednak się nie udał wobec czego zmuszony był uciekać dalej — Ścigany próbował uciec do Polski lecz na pograniczu został przytrzymany przez patrol KOP-u — Kierning vel Dwornicki wydany będzie władzom francuskim

Jak chłop w Rosji sowieckiej zdobył działkę ziemi

W Rosji sowieckiej co pięć lat odbywa się powiać podział ziemi pomiędzy chłopów w ten sposób że każdy członek rodziny otrzymuje jedną działkę — Właśnie zbliżał się termin nowego podziału — Rodzina pewnego chłopca miała powiększyć się o jedną głowę ale na nieszczęście dopiero mniej więcej w dwa tygodnie po owym terminie Chłop nieświadomy rzeczy nalegał na swą żonę żeby przyspieszyła w jakolwiek sposób poród a gdy żona wyśmiała go pobiegł do wiejskiego sąwietu zarejestrować nowonarodzone rzekomo dziecko — Jak mu na imię? — zapytał urzędnik Chłop pomyślał chwile i rzek: Mikołaj Pietrowicz Wkrótce potem dokonano podziału ziemi i chłop otrzymał działkę dla swego syna który był jeszcze w łonie matki — Łos chciał że w kilka dni potem przyszło na świat dziecko ale płci — żeńskiej — Oczywiście wielki skandal i chłop musiał zapłacić grzywnę — ale działkę zatrzymał

O dach i chleb dla robotników rolnych

Z kół robotników rolnych otrzymał Kurjer Poznanski poniższe uwagi godne zastanowienia:

Ziemiaństwo ogłaszają w Kurjerze Poznanskim Nr 594 — Dział Gosp) i w Poradniku Gosp zalece nie ażeby na 31 grudnia dawać jak najwięcej robotnikom terminatkę i to na piśmie ażeby zmniejszyć swoje wydatki — A co mają zrobić zwolnieni robotnicy? Czy mają się stać złodziejami i rabusiami? Czy my nie mamy prawa do dachu i chleba czy żony swoje i dzieci mamy sprzedawać czy bić? — Pracowaliśmy w tłuste lata u pp dziedziców za bardzo skromne wynagrodzenie — niechżeż teraz z nami przetrwają lata chude, jesteśmy też chrześcijaninami i Polakami i mamy prawo do życia do sprawiedliwości i miłości chrześcijańskiej — To co piszą w Poradniku Gosp nie jest ani polskie ani chrześcijańskie ani ludzkie

Dosyć już bezrobotnych po miastach — biedny i kradzieży — czy ta klęska ma się rozszerzyć i na wieś?

Odpowiedź na list otwarty profesorów uniwersytetu poznańskiego w sprawie brzeskiej

Od profesorów uniwersytetu poznańskiego, posłów Stefana Dąbrowskiego i Bohdana Winiarskiego otrzymał Kurjer Poznański nr 296 następującą odpowiedź na list otwarty profesorów tejże wszechszkoleni w sprawie brzeskiej z prośbą o ogłoszenie:

Wielce Szanowni Panowie Koledzy!

List otwarty w którym wstrząśnięci do głębi sprawą brzeską wzywacie nas byśmy w imię honoru i dobra Polski wszystkimi siłami dążyli do zupełnego wyświeślenia sprawy i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności dowodzi raz jeszcze że tam gdzie chodzi o moralne podstawy naszego życia narodowego wszyscy ludzie prawi są zgodni

Już 10 bm natychmiast po ukonstytuowaniu się Izby Poselskiej złożyliśmy swoje podpisy pod wnioskiem nagłym Klubu Narodowego domagającym się pociągnięcia do odpowiedzialności tych wszystkich czynników w państwie, które zawiniły w sprawie brzeskiej — Sprawa ta według naszego głębokiego przekonania nie jest zjawiskiem przypadkowym ale nieubłaganą konsekwencją zaniku praworządności i moralności chrześcijańskiej w życiu publicznym — Jest to — jak pisaliś my we wniosku nagłym — sprawa rządu w Polsce i sposobu używania przezeń władzy którą ma w ręku jego stosunku do obowiązujących w państwie polskim praw sędziów i prokuratorów ich sumienia i ich szacunku dla prawa sprawa czci munduru noszonego przez wojsko polskie sprawa naszego oblicza narodowego wobec świata wreszcie sprawa całej naszej cywilizacji

Z głębokiej wiary w zdrowie moralne narodu czerpiemy pewność że przedewszystkiem postawa społeczeństwa w sprawie brzeskiej przyczyni się skutecznie do zapewnienia Polsce rządów opartych na niewzruszonych podstawach moralności i prawa

Poznań, 27 grudnia 1930 roku
Stefan Dąbrowski
Bohdan Winiarski
profesorowie uniwersytetu poznańskiego
posłowie na Sejm Rzplitej

Zamach rewolwerowy w Bukareszcie

W Bukareszcie dnia 29 12 po południu w redakcji dziennika Adverul zjawił się pewien młody człowiek który oświadczył że pragnie widzieć się z dyrektorem wydawnictwa Socorem — Zaproszony do gabinetu student wręczył dyrektorowi petycję i jednocześnie wyciągnął rewolwer — Socor spostrzegł ów ruch i domyślając się zamachu podbił rękę studenta który dał dwa strzały w powietrze — Podczas walki jaka się wywiązała dyr Socor uderzony został kolbą rewolweru w głowę Napastnika rozbroił personel redakcyjny który nadbiegł na huk wystrzałów — Sprawca zamachu niejaki Dumitresco liczy lat 18 — Zeznał on że wysłał go jeden z przywódców ruchu antysemitkiego zwolennik prof Cuza adwokata Leftera polecając mu dokonać zamachu na Socora nieprzejdnanego przeciwnika prof Cuza

Minister Składkowski na Śląsku

Dnia 29 grudnia bawił na Śląsku p. minister spraw wewnętrznych Sławoj Składkowski — P. minister zwiędził w towarzystwie naczelnika wydziału personalnego śląskiego urzędu wojewódzkiego dr. Saloniego powiaty rybnicki pszczyński i katowicki w których miały miejsce zajścia przed wyborcze — P. minister Składkowski odbył szereg rozmów z przedstawicielami władz i miejscowej ludności oraz z osobami poszkodowanymi wskutek zajęć — Po odbyciu konferencji z wicewojewodą Żurawskim p. minister Składkowski odjechał do Warszawy

Odsłonięcie pomnika Kościuszki w Poznaniu Uroczystości z okazji 12-tej rocznicy Powstań Wielkopolskiego

Poznań — Dnia 27 bm odbyły się w Poznaniu wielkie uroczystości z okazji 12-tej rocznicy Powstań Wielkopolskiego

Rano po nabożeństwie w Katedrze z udziałem przedstawicieli władz odprawionem przez ks inf. Kłosa, składały poszczególne organizacje wieńce na grobach poległych powstańców

W południe odbyło się przy ulicy Bułkowskiej przy hali reprezentacyjnej P W K uroczyste odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki — Na przybranych flagami o barwach narodowych ulicach ustawiły się kompanie honorowe 57 pp i 15 p ul. oraz liczne rzese publiczności — Pod pomnikiem zebrali się przedstawiciele władz państwowych samorządowych organizacji prasy itd. — Orkiestra wojskowa odegrała Krakowiaka Kościuszki, poczem przewodniczący Komitetu Budo wy Pomnika prezydent miasta Ratajski wygłosił przemówienie — Po przemówieniu nastąpiło odsłonięcie pomnika a złączone chóry miasta Poznania wykonały pieśń poczem wygłosił przemówienie rada miejski inż. Ruciński — Z kolei chóry odśpiewyway pieśń Patrz Kościusko na nas z nieba powtórzoną przez orkiestrę

U stóp pomnika udekorowanego zielenią złożono dwa wieńce: jeden z napisem Tadeuszowi Kościuszcze stołeczne miasto Poznań 27. 12. 30. — oraz drugi ze słowami Swemu Patronowi Tadeuszowi Kościuszcze — Sokolstwo Wielkopolskie

Lot z przeszkodami

Włoska eskadra lotnicza odbywająca lot z Włoch do Brazylii wylądowała na lotnisku w Boloma (Gwinea portugalska) — W pobliżu Bolomy hydroplany włoskie znalazły się w strefie silnej burzy gradowej która częściowo uszkodziła aparaty — Włoski minister lotnictwa który jak wiadomo kieruje lotem zwrócił się z telegraficzną prośbą o natychmiastowe przysyłanie śmigieł które zostały wysłane ubiegłej niedzieli z Casablancą na samolocie francuskim — Jednakowoż samolot francuski zmuszony był do lądowania w pobliżu przylądka Draa w południowym Marokko — Z Agadiru został wysłany samolot pomocniczy — Rownież dzisiaj odleciał samolot do Bolomy celem okazania pomocy uszkodzonym hydroplanom włoskim

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 31. grudnia 1930 r.

Dosiego roku!

Żył podobno ongiś niejakiś Dosia czyli Dorota, która dożyła lat stu. A że to już wówczas było rzadkością, więc od tego czasu, kiedy składano sobie życzenia noworoczne mawiano: „zycze ci Dosiego (czyli Dorocinego) Roku!“

Inni tłumaczą życzenie to inaczej: Mówią mi mówicie że życzenie to ma oznaczać: Zycze ci, żebyś dożył do (dajmy na to) pięćdziesiątego, sześćdziesiątego, — ośmdziesiątego — dziewięćdziesiątego — a w skróconej formie „do-siego roku“

Jakkolwiek by to było — wynika z tego to jedno: że jedni drugim bliźni bliźniemu życzy dożycia długiego wieku, lat metuzalemowych

Więc i my — życząc dziś Szanownym Czytelnikom naszym Dosiego Roku, chcielibyśmy, żeby dożyli w zdrowiu i pomyślności rzeczywiście „do-siego roku“ i „do roku Dosiego“ czyli roku owej sławnej Doroty!

Podajemy sobie dłonie z uczuciem szczerzej przyjaźni. Biorąc udział w nabożeństwach w kościołach naszych, módlmy się o powodzenie w Roku Nowym we wszystkich poczynaniach naszych z Bogiem podejmowanych, o błogosławieństwo dla najbliższych swoich i dla siebie i dla Ojczyzny miłej!

Na Kuchnię Ludową

złożyli urzędnicy Banku Polskiego 25 złotych

Powitanie Nowego Roku

przy wspianiałym koncercie rosyjskiej orkiestry bałatajek i mnóstwo niespodzianek odbędzie się dziś wieczorem w hotelu Priebę Patrz ogłoszenie

Wieczór sylwestrowy

spędzić można wesoło i dogodnie w hotelu Centralnym gdzie przy koncercie i tańcach itp zapowiada się zabawa porządna — Szczegóły w ogłosz

Uproszczenia przy udzielaniu rat podatkowych

Okólnikiem min skarbu z 10 bm L D V 6334-1 wydane zostały następujące zarządzenia:

I Izby Skarbowe upoważnia się do załatwiania we własnym zakresie spraw:

1) umorzeń: a) na podstawie art 16 ustawy o państwowym podatku dochodowym, niepobrań, względnie niedobranach kwot podatku dochodowego oraz grzywien pieniężnych z art 91; 92, 93 i 94 te same ustawy płatnych w latach poprzedzających rok podatkowy do wysokości 500 zł

b) na podstawie art 4 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 12 marca 1928 roku (Dz U R P nr 31 poz 292) zaległości w podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz niektórych budynków w gminach wiejskich do kwoty 200 zł,

c) na podstawie art 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym zaległości w podatku przemysłowym zaległości w podatku przemysłowym do kwoty 2000 zł nie wytaczając zaległości w karach pieniężnych z art 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, i 104 ustawy o państwowym podatku przemysłowym — dla poszczególnych płatników w ciągu roku budżetowego z tytułu nieściągalności

2) zezwoleń na ratalną spłatę wszelkich zaległości podatkowych nie przekraczających 100000 miesięcznych i kwartalnych na podatek przemysłowy oraz przedpłat na podatek dochodowy) na okres czasu nie przekraczający 12 miesięcy do kwoty 100000 zł dla poszczególnych płatników w ciągu roku budżetowego nie licząc dodatków samorządowych kar za zwłokę i kosztów egzekucyjnych,

3) odroczeń spłaty wymienionych pod 2) zaległości podatkowych nie przekraczających 100000 zł na przeciąg do 3-ich miesięcy;

4) odroczeń, względnie zezwoleń na ratalną spłatę bieżących zaliczek miesięcznych i kwartalnych na podatek przemysłowy oraz przedpłat na podatek dochodowy do kwoty 100000 zł na okres nie przekraczający 2 miesięcy

II Urzędy Skarbowe podatków i opłat skarbowych upoważnia się do załatwiania we własnym zakresie spraw:

1) zezwoleń na ratalną spłatę wszelkich zaległości w podatkach bezpośrednich — z wyjątkiem zaliczek miesięcznych i kwartalnych na podatek przemysłowy — oraz przedpłat na podatek dochodowy — na okres czasu nie przekraczający 6-ciu miesięcy do kwoty 10000 zł dla poszczególnych płatników w ciągu roku budżetowego nie licząc dodatków samorządowych kar za zwłokę i kosztów egzekucyjnych oraz

2) odroczeń spłaty wymienionych pod 1) zaległości podatkowych na przeciąg 2 miesięcy do kwoty 5000 zł dla poszczególnych płatników w ciągu roku budżetowego

III Nadto upoważnia się Izby Skarbowe oraz Urzędy Skarbowe podatków do obniżenia kar za zwłokę od ustawowego terminu płatności począwszy do wysokości określonej w art 3 ustawy z dn 31 lipca 1924 roku (Dz U R P nr 73, poz 721) co do zaległości rozkładanych na raty względnie odra-

Walek kosynier na scenie chojnickiej

W roku 1919 w czasie kiedy zaczęła świtać jurzrenka bliskiego oswoobodzenia Chojnic z podjarzma niemieckiego a powstania Państwa Polskiego zaczęły w mieście naszym powstawać różne stowarzyszenia, które obierając różne kierunki swego działania czy to na polu kulturalnym, wychowawczym i innych dążyły do przyspieszenia tego aktu —

Takiem właśnie towarzystwem, które położyło podobne zasługi jest Towarzystwo Ludowe założone przez ks Promobisa w roku 1919 — O zasługach tego towarzystwa zbyteczne jest omówić na tem miejscu każdy bowiem chojniczanin biorący wówczas czynny udział w usuwaniu pokostu niemieckiego, wie doskonale o nich — Lecz ze względu na mające się odbyć wkrótce przedstawienie tegoż Towarzystwa należy wspomnieć o sztukach teatralnych jakie były odgrywane przez nie

I tak: w roku 1919 odegrana została tragedia pod tytułem Ewa Miaskowska czyli Obrona Trembowli, sztuka która wywołała wówczas u publiczności tutejszej zachwyt i została przyjęta przez nią z wielkim uznaniem ze względu na technikę artyzmu a następnie piękne kostjomy historyczne i dostosowane do sztuki dekoracje, które nadały barwnym i wartościowym obrazom tej sztuki niebylejaki splendor, słowem była toprawdziwa uczta duchowa dla nas, którzy tylko byliśmy otoczeni zewsząd niemieczyzną — W roku 1920 sztuka Król a biskup i Chrześcijanki W roku 1921 Pocziwy młynarz a potem wiele innych, które niemniejsze odniosły sukcesy — I teraz właśnie to jest 4 1 1931 to samo Towarzystwo Ludowe które coraz większą cieszy się popularnością w Chojnicach zamierzając odegrać dramat pod tytułem Walek kosynier którego treścią są czasy kościuszkowskie — Nie wątpimy że każdy podąży na ten miły wieczorek dając tem dowód uznania dla pracy zasłużonego na polu oświatowym Towarzystwa

Wieczorek gwiazdkowy u braci sokolej

Przyjętym zwyczajem urządziło T G Sokół w Chojnicach w ostatnią niedzielę gwiazdkę dla swych członków — W lokalu drh Węsierskiego zebrano się 45 członków — Po odpiewaniu kolędy W żłobie leży prezes drh prof Szczepański wskazał na znaczenie święta Bożego Narodzenia, święto pokoju zgody i pojednania kończąc apelem do zebranych ażeby brać sokoła kochała się wzajemnie bez względu na wykształcenie i stan — Na stępnie raczono się smaczną kawką — Najwięcej uciechy sprawiło wszystkim rozdanie paczek — Czego tam wszystkiego nie było; były tam podarunki praktyczne, słodczyce przedmioty używane przedstawiające minimalną lub żadnej wartości — co wszystko razem wzięwszy złożyło się na to że beztrudnie humor panował przez kilka chwil u zebranych — Kaskady śmiechu wywołało odczytanie dedykacji dołączonych do opszeólnych paczek — Po części oficjalnej dano upust temperamentom w skocznych tańcach oraz występem śpiewaczom (wyjątki z Łobzowianie) — O północy zakończył się ten w miłym nastroju spędzony wieczorek sokoł!

Strzeżcie się grypy!

Obecnie gdy ze wszystkich stron kraju nadchodzi wiadomości o epidemji grypy należy zwracać szczególnie baczną uwagę na swe zdrowie — Każdy kto bierze udział w zebraniach odwiedza teatry i kinu lub kto wogóle musi przebywać w jednym pomieszczeniu z większą ilością osób a zwłaszcza podróżni i dzieci szkolne — powinni od czasu do czasu żażywać pastylkę Panflaviny która należy powoli przeżuwać w ustach — Uchroni go to z pewnością przed niebezpieczeństwem zarzenia się grypą lub angina oraz przed zaziębieniem — Przedewszystkiem zaś wskazaniem jest aby rodzice możliwie często dawali swym dzieciom zwłaszcza uczęszczającym do szkoły pasty lki Panflaviny wyróżniające się jak wiadomo, bardzo przyjemnym smakiem

SemiParjum duchowne dla murzynów

W dniu Wszystkich Świętych sześciu młodych kleryków amerykańskiej rasy czarnej otrzymało tonsurę w wielkim seminarjum św Augustyna w Bay Saint Louis nad Mississipi — Konsekratorem był mgr Ryszard Olivier Gerow biskup z Natchez — Seminarjum w Bay Saint Louis jest jedynym zakładem w Stanach Zjednoczonych przeznaczonym do edukacji murzyńskich kandydatów do stanu kapłańskiego a wspomniani studenci teologii są pierwszymi wychowankami tego instytutu — Seminarjum znajduje się pod kierownictwem księży ze zgromadzenia Słowa Bożego

Wesoły kącik Wymowa

Pa ndziwnie mówi po angielsku wyje pan jak pies gdzie to się pan tego nauczył? — Nauczyłem się przez radio a mam już nieco użyty głosiń

Obstrukcja — Specjaliści chorób organów trawienia uczą, że naturalną gorzką wodę Franciszka — Józefa może być gorąco polecana jako bardzo skuteczny środek domowy — Żąd w apt:

Giełda bydłęca

Poznań, dnia 30. XII. 1930.
Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

A. Woły?	Bydło:	
a) pełnomięsne wytuczone woły, najwyższej wartości rzeźnej, niezapręgane		120 — 124
b) pełnomięsne wytuczone woły od 2 — 3 lat		100 — 112
B. Stadniki:		
a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej		96 — 106
b) nietuczone		90 — 94
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione stare		80 — 86
C. Jałówki i krowy:		
a) pełnomięsne, wytuczone jałówki, najwyższej wartości rzeźnej		112 — 120
b) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7		116 — 126
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jałówki		100 — 110
d) miernie odżywione jałówki		80 — 92
e) liche odżywione krowy		70 — 80
Cielęta:		
b) najprzedniejsze cielęta tuczone		130 — 150
c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki		114 — 126
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki		104 — 112
e) liche ssaki		090 — 100
Owce:		
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne		120 — 134
b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odżywione młode owcy		100 — 110
c) miernie odżywione skopy i owce		080 — 094
Świnie:		
a) tuczne ponad 150 kg. żywej wagi		—
b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi		136 — 140
c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi		128 — 134
d) pełnomięsne od 80 do 100 kg. żywej wagi		120 — 126
e) mięsne świnie ponad 80 kg.		110 — 118
f) maciory i późne kastraty		120 — 134

RUCH w TOWARZYSTWACH

Zebranie Tow. Ziemiańsk na powiat chojnicki odbędzie się dziś dnia 2 stycznia w starostwie o godzinie 16 Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy skomercowanie haftów kaszubskich i wykład p Gulgowskiej z Wdzydz — Prosi się o przybycie wszystkie panie które zajmują się haftem kaszubskim

Zebranie Tow Polek odbędzie się także w piątek 2 stycznia w starostwie tak jak zawsze o godz 17 Wykład p Gulgowskiej o haftach kaszubskich — Członkinie i gości zaprasza Zarząd

Związek Kol Prac Drogowych urządza dziś 31 grudnia 1930 roku wielką zabawę sylwestrową na którą wszystkich sympatyków tańca gości oraz członków jaknajuprzyjniej zaprasza Komitet

Walne zebranie Towarzystwa Mężczyzn Katolików parafji chojnickiej odbędzie się w poniedziałek dnia 5 stycznia 1931 roku o godzinie 8 wieczorem w salce Konsumu Urzędniczego

Porządek zebrania. 1) Sprawozdanie z działalności Tow w ubiegłym roku 2) Sprawozdanie kasowe, 3) Wybór nowego zarządu, 4) Sprawa poświęcenia sztandaru, 5) Wolne głosy
O liczny udział członków prosi Zarząd

Przetarg przymusowy

W piątek, dnia 2. 1 31 o godz. 10-tej sprzedam w Chojnicach największej dającemu za gotówkę: 1 leżankę

Zbiórka licytantów w moim biurze

Szeleziński komornik sądowy. 1

Przetarg przymusowy

W piątek, dnia 2. stycz- nia 31 r. o godz. 11-tej sprzedam w Chojnicach na sali n. Heinricha ulica Człuchowska największej dającemu za gotówkę: większą ilość wina i likieru

Szeleziński komornik sądowy. 2

Dobrze umeblowany

pokój do wynajęcia.
Dworcowa 54. II ptr.

Przetarg przymusowy

W sobotę, 3. 1. b. r. o godz. 11,30 sprzedam w lokalu p Jazdzewskiego Pl. J. rzego 5 największej dającemu za gotówkę: 1 zegar stojący

10 płaszczy męskich

W poniedziałek, dnj 5. 1. r. b o godz 11-tej sprzedam w **Karolewiel**

1 maszynę do sieczenia Zbiórka licytantów w Karolewiel przed majątkiem Sikora egz. miejski. 1

Pianino

czarne, w dobrym stanie, na sprzedaż. Zgłośz. do eksp. Dzi. n. Pom.

Robotnik

może się zgłosić. Szosa Gdańska 37.

Za szczerze dowody współczucia, okazane nam w ciężkim smutku, spowodowanym śmiercią kochanego mego syna, naszego brata

Czesława Kiczki

składamy serdeczne „Bóg zapłać“.

Matka i rodzeństwo.

Chojnice, dnia 31. grudnia 1930.

Hotel Priebe

Kawiarnia — Restauracja

Kto chce spędzić miło wieczór, niechaj spleszy na powitanie Nowego Roku do Hotelu Priebe!!

Specjalny program noworoczny Rosyjskiej Orkiestry Bałałajek, pozatem dużo niespodzianek. Sala dobrze ogrzana. — Jak zwykle doborowe wódki, wina, likiery. Kuchnia dobrze zaopatrzona. K. Wegenke.

Noc Sylwestrowa w Hotelu Centralnym

Koncert taniec i szereg niespodzianek

Dobrze pielęgnowane napoje. Obfity zimny bufet. Nogi wieprzowe świeże kiszki. Koźlak. Uprzejmie zaprasza **SKWIERAWSKI.**

Dzisiaj, dnia 31. bm. w Konsumie

Wieczorek Sylwestrowy

połączony z jedzeniem flaków i nogi wieprz. na które uprzejmie zaprasza

Za Zarząd: **Wirkus, gosp. KONCERT DANCING**

25 zł. nagrody

otrzyma ten, kto dopomoże mi do odzyskania zaginionej dnia 17. 12. 1930 r. w pociągu z Lubni do Chojnic książki kotłowej na nazwisko **Herbert Cohn w Lubni.**

C. SCHULZ, fabryka maszyn.

Odbiorniki Radjowe

naprawiam i przebudowuję nowocześnie i tanio.

Polecam równocześnie aparaty zagraniczne, krajowe, jak i własnej konstrukcji w wielkim wyborze, na długoterminowe spłaty.

Demonstracji jak i wszelkich porady udzielam bezpłatnie.

Zakład Radjotechniczny **E. WSZELAKI, Dworcowa 55.**

— Ładowanie Akumulatorów. —

Mieszkam stale w **CHOJNICACH** jako **stroiciel**

i wykonuję małe reperacje fortepianów. **Masłowski,** ul. Nowemiasto 3

3 pokojowe mieszkanie

dla bezdz. małżeństwa do wynajęcia. **Dworcowa 15 III. I.**

DOSIEGO ROKU

Szan. swej Klienteli życzą

Smejowie.

Dosiego Roku

szanow. Klienteli z, czy

K. Seyda, Rynek 16.

Wesołego i Szczęśliwego

Nowego Roku

mojej Szan. Klienteli przyjaciółom i znajomym życzy

Szczepan Kwapiłch

Szan. klienteli oraz przyjaciółom życzy

Dosiego Roku

Richter, ulica Dworcowa

Wszystkim naszym Klientom i znajomym Szczęśliwego

Nowego Roku

zyczy

M. Gajdka Pralnia.

Szan. Klienteli oraz wszystkim znajomym życzy

Dosiego Roku

Grzywacz.

DOSIEGO ROKU

swej Szan. Klienteli, przyjaciółom i znajomym życzy

F. Hamerski, fryzjer.

Szczęśliwego - Wesołego

Nowego Roku

Szan. mej Klienteli przyjaciółom i znajomym życzy

Teodor Koperski Jadalnia Pomorzanka.

Szan. Klienteli z miasta i okolicy oraz znajomym życzy

szczęśliwego

Nowego Roku

H. Schmelter mistrz rzeźnicki.

Z okazji

NOWEGO ROKU

Szan. swej Klienteli, znajomym i przyjaciółom składa najserdeczniej ze zyczenia

P. Pencke

Kawiarnia i cukiernia.

Dosiego Roku

Szan. swej Klienteli i przyjaciółom życzy

Wincent Brzeziński

Dworcowa 9 mistrz rzeźnicki Telefon 42

ŻYCZENIA NOWOROCZNE

zasyła swej Szan. Klienteli i znajomym

W. Bakos mistrz rzeźnicki.

Szan. Klienteli z miasta i okolicy życzę

wesołego

Nowego Roku!!

Otto Nehring mistrz rzeźnicki.

Dosiego Roku

Szan. swej Klienteli i przyjaciółom życzy

Brocki mistrz rzeźnicki.

Dosiego Roku

swej 3 an. Klienteli, przyjaciółom i znajomym życzy

Leon Landowski W. rszawska 1.

Wesołego

Nowego Roku

Szan. Klienteli z miasta i okolicy życzy

P. Ziemann,

Salon fryzjerski dla pań i panów.

Obwieszczenie

Niniejszem podaje się do wiadomości że spisy poborowych mężczyzn rocznika 1910, obowiązków w tym roku stawić się do poboru, wyłożone są do publicznego wglądu w godzinach urzędowych w ratuszu, pokój nr. 4. w czasie od 1. do 14. stycznia 1931 r. włącznie

Spostrzeżenia o niewłaściwym lub nieprawidłowym wpisaniu, albo o pominięciu kogokolwiek w spisach zgłosić należy ustnie albo pisemnie do Magistra.

Chojnice, dn 30. XII. 30 r.

Magistrat.

2 wysoko cenne

jałowice

na sprzedaż.

J. Kroplewski, Charzykowo, wybud.

Doświadczona kucharka

oraz

pokojówka

mogą się zgłosić. Gdzie wskaże eksp. Dzień. Pom.

Kino Nowości

Dziś w środę dnia 31 bm. o godzinie 8.15 i w NOWY - ROK o godzinie 6 i 8.15

Największy sukces Kinematografii Polskiej!

Moralność Pani Dulskiej

Dramat erotyczny i obyczajowy, osnuty na tle rozgłośnej sztuki **Gabryeli Zapolskiej.** W rolach głównych:

„Zofia Batorycka“ (Miss Polonja), „Dela Lipińska“, „Hanka Daszyńska“, „Lubicz“, „Dymsza“ i inni.

Role odtworzone z umiarem i nader inteligentnie!

Film o niebywalej wartości artystycznej! Pomimo olbrzymich kosztów wynajmu filmu, ceny wstępu niepodwyższone!

Wielkie przedstawienie dla dzieci w Nowy Rok o godzinie 3.30

Riff i Raff nareszcie sam.

„Dosiego Roku“ życzy Dyrekcja.